

— Nézzük csak! — monologizál Edison.
— Körülbelül egy órahosszat diktálhattam; nyolc óra lehetett, mikor elkezdtem. Hány óra van most?
Órájára pillant s homlokára üt. Éjfél után egy óra! . . .

— Szórakoztató délutánok. A szegedi rókusai ifjúsági egyesület vasárnap kezdte kététhetenként rendezendő szórakoztató délutánjai sorát. Ez alkalommal a *Falusi verebek*, Gárdonyi Géza 3 felvonásos falusi történetét adja elő az ifjúság törekvő műkedvelő csoportja. — A Szegedi Iparosifjak Közvetkötési Egyesülete műkedvelő gárdája vasárnap délután fél négy órai kezdettel a Maros-utcai kis kaszinóban nagyszabású szórakoztató előadást tart. Színre kerül *Takarodó*, dráma 4 felvonásban. A szükséges egyenruhákat a színházról veszi kölcsön az egyesület. Az érdeklődőket tisztelettel meghívja a rendezőség.

— Tüntetés egy szindarab miatt. *Bukarestből* jelentik: A diákok tegnap este nagy zsidóellenes tüntetéseket rendeztek. Zaiongyva járták be az utcákat és fenyegető kiáltásokat hallattak. A tüntetés oka a *Menasse* című dráma előadása volt. A darabnak úgy a tárgya, mint a szerzője zsidó. A Menasse előadását évek óta tüntetésekkel akadályozza a diákság. Amikor a Nemzeti Színház igazgatója pár nap előtt a darabot ismét műsorra tűzte, a diákok újra meghíúsították az előadást. A sajtó egyrésze és a bukaresti társaság nagyrésze is a darab mellett foglalt állást. Annyira agitáltak, hogy *Ronetti* román, az elhunyt szerző szobrára gyújtást indítottak, amelynek rövid idő alatt nagyon szép eredménye lett. Már legközelebb le is leplezik a szobrot. A drámát tegnap újra elő akarták adni, de a diákság kiállításával ment a kultuszminiszterhez, kérve a Menassenak a műsorról való levételét. A miniszter ugyan megtagadta ezt, de mert a diákok minden előkészületet megtettek a színházi tüntetésre, a rendőrség befiltotta az előadást. A színház előtt álló diákok erre nagy rivalgásba törtek ki.

KÁVÉ és TEA

kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből.

NYERS KÁVÉ

Jamaika 1/2 kg	K 1-60
Portorico 1/2 kg	K 1-90
Cuba 1/2 kg	K 2-00
Arany Jáva 1/2 kg	K 1-90

PÖRKÖLT KÁVÉ

Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörkölőből	
Jó minőségű 1/2 kg	K 1-80
Finom minőségű 1/2 kg	K 2-00
Legfinomabb keverék (Cuba, Arany, Menado, Mocca) 1/2 kg	K 2-40

TEA

Törlemék-tea 1/2 kg	K 2-50
Congó-tea 1/2 kg	K 3-00
Családi keverék 1/2 kg	K 5-00
Legfinomabb király tea 1/2 kg	K 6-00
Ceylon-tea a legerősebb zamatú 1/2 kg	K 6-00
Kitűnő teasütemény-keverék 1/2 kg	K 0-80

RUM

1 liter családi tearum	K 1-80
1 liter finom Brazíliai rum	K 2-35
1 üveg 7/10 liter finom Jamaika rum	K 3-30
Vidéki meg. endeleések utánvétellel franco pentosan eszközöltetnek.	

KOTÁNYI JÁNOS

kávé- és tea-nagykereskedő.

Budapest, Bécs, Berlin, Abbazia
Szeged, Kárász-utca 5. sz.

Butorazállítást hely-
ben és vidékre, berak-
ározást száraz raktár
helyiségben eszközöl

Ungár Benő

szállító

Szeged, Jókai-utca 1. sz

Telefon 34.

KÖZOKTATÁS.

Erdekes tudományos előadás Szegeden

— A Gyermektanulmányi
Társaság programja. —

(Saját tudósítónktól.) Komoly felkészülődés mutatkozik a különböző tudományos egyesületek téli munkaprogramjának összeállításában. Leghamarább a *Gyermektanulmányi Társaság* indítja meg népszerű értekezleteinek sorát európai hírű alelnökének, Nagy Lászlónak, a kiváló pszichológusnak előadásával.

Abban az általános elégedetlenségben, a mellyel laikusok és szakemberek illetik a pedagógiát, — az utolsó évtizedben sokszorosan kompromittált és ellenszenvenssé vált neveléstudományt, — szinte mindnyájan egyetértünk. Most, amikor új területen, új fordulóra jutott e tudomány, páratlan jelenség, hogy mennyire foglalkoztatja a közvéleményt.

Arról van szó, hogy az eddig a gyermek bőrre, de nélküle okoskodó, spekuláló pedagógia helyébe az ekzakt kísérleti módszerű, új, ugynevezett *kísérleti* pedagógia lépett. Eredete a modern természettudományi, főleg biológiai gondolkodásra és kutatásra vezethető vissza. A fizikai és kémiai módszereket lassankint átvitték az élettan és orvostudomány területére. Erre orvosok, fiziológusok és a lélektan terén is kísérleti eszközökkel kutatók összefogtak és megpróbálták: lehet-e vajjon ezt a kísérleti módszert olyan kérdések megoldására is alkalmazni, melyek a gyermek testi és lelki fejlődésére és nevelésére vonatkoznak? Az új eljárás fényesen bevált és így támadt egyrészt a *gyermektanulmányi*, másrészt a *kísérleti pedagógia*, sok közös anyaggal, de eltérő szempontokkal. A nevelés és tanítás kérdései, melyekre eddig minden pozitív tapasztalati alap nélkül, pusztán okoskodással feleltek meg, sorra kerültek és szigorú kritika tárgyává tettek az eddigi eljárások.

Legelőször egy orosz orvos-lélekbuvár vizsgálta meg a szellemi munka által okozott elfáradást iskolás gyermekeken. A tanítási órák után tollbamondott szöveg hibáiból állapította meg a fáradtság fokát, a végzett munka mennyiségéhez és milyenségéhez viszonyítva. A szellemi elfáradás mérésére azóta számtalan tökéletesített kísérleti mód és eszköz van. Azután francia egyetemi tanár a gondolkodási típust állapította meg iskolás gyermekeken, tárgyak, képek leírása nyomán. Amerikai vizsgálatok a testi fejlődés és szellemi képesség viszonyát kutatták. Nálunk *Ranschburg* Pál ideg orvos és *Nagy László* voltak az uttörők.

Nagy László előadása ugyanezen vizsgálatok, módszerek és gyakorlati eredmények részletes ismertetése lesz. Természetesen kísérleti bemutatások kapcsán, — ez ad különös érdekességet az előadásnak. Ez lesz az első eset Szegeden, hogy pedagógiai eredményeket demonstratív előadásban mutatnak be. A kísérletezés a belvárosi finiskola valamennyi osztályában, hallgatóság előtt történik. Bemutattnak intelligencia-mérések és elmebajos-vizsgálatok, továbbá a szóemlékezet és számolóképeség, a tanulók látásának és hallásának vizsgálata. E bemutatások nyomán másnap, vasárnap, elméleti előadás lesz a kísérleti pedagógia módszereiről és eredményeiről.

Hisszük, hogy e nagyjelentőségű és általános érdekű előadás, mely november 15-én és 16-án lesz, Szeged számtalan tanintézetének jó hírű pedagógusát, továbbá a orvosokat és szülőket fokozottabb mértékű hasonló munkásságra fogja serkenteni. Hisszük a pedagógia megújulásának reményében.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

— A képtelen családi lap. A Magyar irodalmat nagy csapás érte akkor, amikor a „Képes Családi Lapok“ című lap kimúlt, mert nem olvashatunk rikító novellákat, érzélgős verseket képek kíséretében és nem olvashatjuk a zöld borítékon azt, hogy mit főzzünk holnap? Ezt a keserves állapotot valamennyire megédesíti az, hogy a „Budapesti Lapok“ címen kéthetenként megjelenő ujságot csinálnak a Retek-utca 71. száma alatt. Ez az ujság most jutott a kezünkbe és ebből a következő szépirodalmi alkotásokat olvassuk: „Magamat csak másnak látom“ Irta Böszörmény-Vargha Géza. „Rám lehelte a néma halált“ Irta Böszörmény-Vargha Géza. „Verseik“ Irta Böszörmény-Vargha Zoltán. „Halálvirágok“ Irta Böszörmény-Vargha Aranka. Egyéb cikkek. Irta Böszörmény-Vargha Zoltán. B.-V. Z. és B.-V. S. Felelős szerkesztő: Böszörmény-Vargha Géza. Szerkesztő: Böszörmény-Vargha Zoltán. Mind ez a sok Böszörmény csekély nyolc oldallal. Hát nem képtelen családi lap ez?

— *Revue Franco-Hongroise* félhavi francia folyóirat 4-ik száma rendkívül gazdag és változatos tartalommal jelent meg. *Georges Sand* örökbeesü regényének, „Indiana“-nak közlését kezd meg. A füzetet kiválóan szép és finom elbeszélések, költemények, elmés apróságok, aktuális rovatok, különböző hírek gazdagítják. A folyóirat rendkívül fontos, sága abban áll, hogy az összes költeményeket pontos, kitűnő magyar jegyzetek kísérik és így a szótár használatát teljesen kiküszöbölve azok számára is kényelmesen hozzáférhetővé válik, akik még nem bírják tökéletesen a francia nyelvet. Szerkesztők: *Jakab D.* és *Schöntag A.* Mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Gyár-utca 26. Előfizetési ára egy évre 14 korona.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elítélték Bravurat és a társát. Amikor a balkáni háború kiütött és veszedelmével fenyegette az európai békét is, Oroszország a kémek egész raját szabadította rá a monarchiára, hogy hadititkok után szimatoljanak s kiváltképen a határszélre küldött csapatok mozgulatairól szerezzenek információt. Így került Budapestre *Bravura* Miklós, aki egy francia nyelvemester szerény képében üzte nálunk a kémkedést. Segítőtársa volt *Velősi Ödön*, egy fiatal közjegyzői irnok, aki annyira a szuggeszciója alatt állott a Szvengáli-ábrázatu muszkának, hogy még a hitét is elhagyta miatta s a római katolikus vallásról a görög keleti vallásra tért át. A két kém jelentéseit a stockholmi központi irodának küldték, melyet az oroszok egyenesen a kémkedés közvetítésére szerveztek s mely valamennyi kém, köztük *Redl* alezredes is, pénzzel és utasítással látta el. *Bravura* Miklós tudvalevően a nyáron került hurokra s amikor a lakásán házkutatást tartottak, a kompromittáló följegyzések és levelek egész tömegét találták nála. Ezeknek a nyomán tartóztatták le *Velősi Ödönt*, aki töredelmes vallomást tett, míg *Bravura* váltig tagadott. A vizsgálat után, melyet az állam érdekére való tiltakozással nagy diszkrécióval folytattak, mind a két kém *fegyveres erő ellen való büntetést* vád alá helyezték s ma ültek fölöttük törvényt. *Bravurat* tolmács közvetítésével francia nyelven hallgatták ki. A vádlott sötét nézésű zömök ember, akin az első tekintetre meglátszik az idegen típus. Francia szakált visel s választékosan van öltözve. A bíróság zárt tárgyalást tartott s *Bravurat* három évi államfogházra és ezer korona pénzbüntetésre, *Velősit* négy évi államfogházra és ezerkétszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

§ *Futball-per.* *Boros Nándor* szegedi banktisztviselő, a Szegedi Atlétikai Klub ismert tagja ez év október 19-én Zomborban bíráskodott a „Zombori Sport Egyesület“ és